

Pestprotocol

Jan Ligthart Driecant

Januari 2014

Inhoudsopgave

Pestprotocol van Jan Ligthartschool Driecant	3
Uitgangspunten bij ons pestprotocol	3
Begripsomschrijvingen	4
Signalen pestgedrag	4
De betrokkenen	5
Wat doen we om pesten te voorkomen?	8
Wat te doen als er gepest wordt	9
Stappenplan anti-pest protocol	12
Bijlagen	14
De tien goudenregels	15
Als er iets gebeurt dat jij niet wilt	16
Wat kan ik als ouder doen?	17

Pestprotocol van Jan Ligthartschool Driecant

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

Jan Ligthartschool Driecant wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn.

Dit betekent dat de school duidelijk stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Op de informatieavonden aan het begin van het schooljaar zal het pestprotocol aan de orde worden gesteld.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep kinderen
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en overblijfoeders moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en overblijfoeders duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.
5. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Begripsomschrijvingen

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn (gelijkwaardigheid) en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer (wisselend slachtofferschap). Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren maar zelfs humoristisch is. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens (af en toe) uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Bij pesten daarentegen is sprake van een machtsverschil, is er doorgaans steeds eenzelfde slachtoffer (kan één of enkelen personen zijn), het is kwetsend bedoeld en gebeurt vaak of voortdurend.

Signalen pestgedrag

Signalen van pestgedrag kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam noemen, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Op weg naar huis achterna rijden
- Bezittingen afpakken, verstoppert of kapotmaken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer, verbaal geweld
- Fysiek geweld
- Jennen/treiteren
- Als slaaf behandelen
- Beledigende email, sms-jes, facebook berichten

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen.

De betrokkenen

Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters al de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen.

Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun pesters. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen of weinig vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

De pesters

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek wel de sterksten uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij het gedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer.

Alles is immers beter dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en hebben vaak de vaardigheden ontwikkeld met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelf bevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die de dommerds de loef afsteekt en ze dat ook bij herhaling laat merken. "Wie maakt mij wat?" staat met grote letters op het voorhoofd geschreven.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld

in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren."Laten pesten doet pesten".

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepig opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor.

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben op termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers en de andere kinderen

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers ". Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, of er zijn kinderen die het niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school) omgeving.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan mee pesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Alles wat in een groep gebeurt laat het individueel denken meer en meer achter zich en zo kan met name groepsgegedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen inclusief de pesters onacceptabel zijn.

De ouders

Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie en ook het zich op beperkte schaal voordoen van conflictsituaties tussen groepen kinderen, zorgt ervoor dat er nauwelijks vergelijkingsmateriaal voorhanden is. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren.

Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag.

Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd met grote gevolgen. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. De slogan: "Ach iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" , "geeft de visie van de ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

Wat doen we om pesten te voorkomen

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken (op school- en klassenniveau) en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden de regels van het pestprotocol expliciet besproken. Op iedere klassendeur hangt een A-3 papier waarop staat hoe je omgaat met ruzie/conflicten. Zie bijlage
2. Indien de leerkracht aanleiding daar toe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.
3. Het geven van een weerbaarheidstraining
4. Behandelen van de Soemokaarten, een methode waarin sociale vaardigheden klassikaal worden aangeboden.
5. Voorstelronde Interne Contact Personen (ICP-ers) op onze school zodat kinderen weten bij ze (nog meer) terecht kunnen dan hun eigen leerkracht om zaken te bespreken.

Wat te doen als er gepest wordt

Als je pesten effectief wilt bestrijden, dan zijn daar 5 groepen bij betrokken, de leerkracht van de pester en/of gepeste en de 4 eerder genoemde groepen van betrokkenen.

De leerkracht

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leerkrachten worden ondersteund door de intern begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of groepjes kinderen aan de slag gaat.

Een leerling kan ook terecht bij een vertrouwenspersoon op onze school. Die gaat het eerste gesprek aan met de leerling maar er zal altijd terugkoppeling plaatsvinden naar de eigen leerkracht.

De leerkracht of de intern begeleider zal afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Hulp aan de pester

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij/zij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn/haar leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruziemaken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, problematische thuissituatie).
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-denk-doe houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind, wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts, schoolmaatschappelijk werk.

Hulp aan het gepeste kind

Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd' in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging of kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten. Huilen of heel boos worden is huist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoek en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/ beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

Hulp aan de zwijgende middengroep

De zwijgende middengroep is van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen.

Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol.

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk.

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruik makend van verschillende werkvormen.
- Als een leerkracht met de klas spreekt over het pesten, is het raadzaam geen peestsituatie als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daarbovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

Hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen opkomen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Stappenplan anti-pest protocol

Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn er op gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Let op:

Wanneer een ouder het gevoel heeft dat zijn/haar klacht niet serieus genomen wordt door de leerkracht, dan mag deze ouder hiermee naar de directie toe.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de intern begeleider op de hoogte stellen. Het team wordt (indien nodig) op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d. alsmede de overblijfcommissie. De gesprekken worden vastgelegd in parnassys.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Dit wordt schriftelijk vastgelegd en beiden ondertekenen deze afspraken. Indien nodig zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken (zie de gouden regels, bijlage). Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag vindt terugkoppeling plaats naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Gesprek met pester, gepeste en indien nodig met de klas (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/ bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen waardoor het mis is gegaan. Leerkracht overlegt met intern begeleider. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. In dit handelingsplan kunnen bijvoorbeeld sancties worden opgelegd aan de pester, uitsluiting van met name situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan worden gedacht aan buitenspelen, overblijven,

bewegingsonderwijs, excursies en schoolreisjes. Het team wordt hiervan op de hoogte gebracht. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan de intern begeleider. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen

- Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in Parnassys.
- Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld van het maatschappelijk zorgsysteem in de richting van de afdeling jeugdzorg van de G.G. en G.D.
- Kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of interne begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig.

Doel van dit gesprek is informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken. In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, intern begeleider en directie) nog twee stappen gezet gaan worden:

Stap 7

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal 5 dagen. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang gezet kan worden gezet.

Bijlagen

De 10 gouden regels

De belangrijkste regel van het pesten luidt:

Word je gepest, praat er dan thuis en op school over.

Je mag het niet geheim houden!!

De 10 gouden regels vanuit het pestprotocol voor de kinderen zijn:

1. Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.
2. Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
4. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
5. Je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere kinderen.
6. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
7. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
8. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen
9. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit lukt dat niet dan meld je dat bij de overblijfskracht of de leerkracht.
10. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de overblijfsmoeder of de leerkracht. Dat is dan geen klikken!!!

Is er dan verschil tussen klikken en klagen?

Nou en of!!!

Als er iets gebeurt dat jij niet wilt

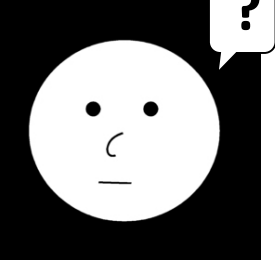
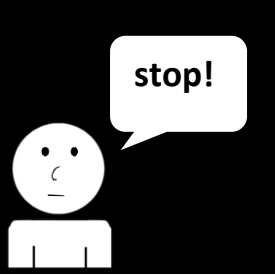

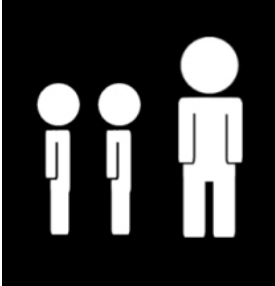
Foutje?

→ stoppen met je gedrag

→ excuses maken

→ belofte doen

→ gedrag veranderen!

<p>Stap 1</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Je praat met vriendelijke, maar duidelijke stem. - Zeg wat je vervelend vindt en leg uit wat voor gevoel het je geeft. - Vraag waarom de ander dat doet of zegt: geef de ander de kans om het uit te leggen en een excuus te maken. - Zeg hoe je het anders wilt hebben. <p>→ Bijvoorbeeld: Je slaat me, dat doet pijn. Waarom doe je dat? Ik wil dat je daarmee ophoudt.</p>
<p>Stap 2</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Je bent duidelijk en kort. - Zeg met duidelijke stem waar de ander mee op moet houden en waarom. - Je staat er stevig bij. <p>→ Bijvoorbeeld: stop met slaan, het doet pijn!</p>
<p>Stap 3</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Maak je sterk, sta recht op en gebruik een harde stem! - Blijf dicht bij elkaar staan. - Zeg dat de ander ophoudt omdat je anders naar de juf of meneer gaat. <p>→ Bijvoorbeeld: als je nu niet stopt, ga ik naar de juf!</p>
<p>Stap 4</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Vraag hulp bij een juf of meneer die bij je in de buurt is. - Leg uit wat er aan de hand is en vertel dat je de drie stappen hebt genomen. - Zeg wat voor hulp je van de juf of meneer wilt hebben. - Zit je er nog mee, ga naar je eigen juf.

Wat kan ik als ouder doen?

1. Praat over pesten met uw kind.

U kunt er thuis ook met hun kind over praten; op deze manier worden de leerlingen niet alleen op school geconfronteerd met de problematiek maar ook thuis.

2. Bespreek het Pestprotocol van school.

Onze school heeft een Pestprotocol. Kijk maar eens op de website en mogelijk kunt u thuis een uitdraai maken van het pestprotocol. Op deze manier kunt u thuis uw kinderen op de gemaakte afspraken aanspreken, bijvoorbeeld als er met een klasgenootje thuis wordt afgesproken, of tijdens een verjaardagsfeestje.

3. Geef het goede voorbeeld.

Niet alleen kinderen doen aan sport; volwassenen slaan of trappen ook graag een balletje. Helaas geven we daarbij niet altijd het goede voorbeeld. Op tv zien kinderen dat volwassen toeschouwers tegen de scheidsrechter schreeuwen en dat de spelers elkaar blessures bezorgen. Tijdens een sportdag in het teken van fair play kunt u de rollen omdraaien; de leerlingen geven het goede voorbeeld aan de volwassenen. 's Avonds mag u als ouder laten zien wat u geleerd hebt van uw kinderen. U mag de gedragsregels zelf gaan toepassen tijdens het sporten.

Of betrek de plaatselijke sportclub in de bedachte normen en waarden in de sport; laat de leerlingen posters maken over sportief gedrag. U kunt deze vervolgens bij uw eigen sportclub ophangen.

4. Moedig uw kind aan om een spreekbeurt/werkstuk te maken over pesten.

Een gepest kind of een pester laten toegeven dat er gepest wordt, is een uitdaging. Kinderen ontkennen vaak in eerste instantie dat er iets aan de hand is. Een gepest kind is bang om niet geloofd te worden. De pester is bang om gestraft te worden. U kunt echter helpen om uw kind aan de praat te krijgen. Schrik niet als bijvoorbeeld de leraar de opdracht aan uw kind geeft om een spreekbeurt of werkstuk over pesten te maken. Door middel van deze opdracht kan u op een veilige manier praten over wat uw kind meemaakt op school.

5. Controleer het internetgebruik van uw kinderen.

Internet biedt ontelbare mogelijkheden voor het vinden en onderhouden van sociale contacten. Het heeft echter ook zijn schaduwkanten. Sommige kinderen zitten teveel achter internet en vereenzamen daardoor op den duur. Een recente, erg vervelende ontwikkeling is dat kinderen via het internet gemakkelijk en vaak anoniem gepest en bedreigd kunnen worden. Daarnaast kunnen kinderen van hun stuk raken door hate-mail, grof taalgebruik in chat-rooms, of seksuele intimidatie.

Op school, maar ook op internet kunt u informatie verkrijgen over de mogelijkheden die er zijn om het internetgebruik van kinderen te controleren.

6. Doe actief mee met weerbaarheidstrainingen.

De meeste weerbaarheidstrainingen betrekken de ouders van de leerlingen actief in het project. Op deze manier weet u waar uw kinderen mee bezig zijn op school, en kunt u positieve veranderingen in uw kind aanmoedigen. De school kan u informeren over deze trainingen en websites.

7. Lees samen met uw kind boeken over pesten

- **Pesten op school;** Adviezen aan ouders (Bob v.d. Meer, 1993)
- **Kinderen pesten: Wat volwassenen ervan moeten weten** (Bob v.d. Meer, 1993)
- **Pesten bij kinderen: Adviezen aan volwassenen** (Bob v.d. Meer, 1996)

U kunt samen met uw kind boeken over pesten lezen. Een boek werkt drempelverlagend: het geeft een kind de gelegenheid op een veilige manier over eigen ervaringen te vertellen. Op school kunt u adviezen krijgen, hoe de boeken besproken kunnen worden.

Mocht een u constateren dat uw kind betrokken is bij pesten op school, is het goed dit met de leraar te bespreken.

8. Begeleid een KidsTeam.

Ouders spelen een belangrijke rol in het KidsTegenGeweld project; zij begeleiden de KidsTeams en Kids Clubleden in het realiseren van hun ideeën. Ze stimuleren de Kids en helpen hen bij moeilijke taken. Het is hartstikke leuk om samen met de leraar, leerlingen actie te ondernemen. Zo kunt u met een eigen actie tegen pesten, agressie en zinloos geweld, het goede voorbeeld geven. Voor inspiratie kunt u kijken naar andere initiatieven op de website www.zinloosgeweld.nl. Bovendien kan iedere volwassene zich aanmelden als vrijwilliger voor de Stichting! Inschrijven kan via de website.

9. Maak een statement tegen pesten.

Voor ouders is het natuurlijk fantastisch om te zien hoe hun kinderen optreden op toneel. Maar ook de voorstellingen door toneelgezelschappen kunnen erg leerzaam zijn voor uzelf. Vaak ontstaan er onder volwassenen pittige discussies naar aanleiding van het verhaal. Vandaar dat een aantal voorstellingen ook worden aangeboden voor een ouderavond. Toneel over pesten vormt een mooie gelegenheid voor de school om u en andere ouders verder in de aanpak van pesten te betrekken. De school kan bijvoorbeeld na de voorstelling met zijn allen een statement tegen pesten maken, door het pestprotocol te ondertekenen.

10. Laat u informeren door de school.

Ook u kunt een rol spelen in het verminderen van pestgedrag. Het is daarbij belangrijk dat u het pestgedrag afkeurt. Wanneer u constateert dat uw kind pest of gepest wordt, dan is het goed hierover te praten met uw kind. Maar u kunt u ook laten informeren door de school. Samen kunt u vervolgens nadenken over een oplossing.